

Sygn. akt IVU 1472/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Danuta Domańska

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Ryłow

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2020 roku w Toruniu

sprawy **J. C.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 28 października 2017 roku nr (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. C. prawo do stałej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 01 listopada 2017 roku.

II. Stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sędzia Danuta Domańska

Sygn. akt IV U 1472/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 października 2017r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił ubezpieczonemu J. C. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 24.10.2017r., która uznała, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł ubezpieczony, domagając się ustalenia, iż jest częściowo niezdolny do pracy i przyznania mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Podniósł, iż jego stan zdrowia ani inne okoliczności, które były brane pod uwagę przez 10 lat, nie uległy zmianie, cały czas jest osobą z całkowitą ślepotą oka prawego i stan ten nie uległ zmianie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc argumenty tożsame ze wskazanymi w uzasadnieniu decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

J. C. urodził się dnia (...). Ukończył Zasadniczą Szkołę Zawodową jako mechanik maszyn budowlanych. W zawodzie mechanika- kierowcy pracował w okresie od 1.02.1980r. do 31.01.1986r., naprawiając maszyny rolnicze w Spółdzielni Kółek Rolniczych w P. i jeżdżąc jako kierowca samochodu serwisowego. Po tym okresie ubezpieczony pracował jako **kierowca samochodów ciężarowych** – do wypadku w 2002 roku. Podczas powrotu z pracy uderzył w drzewo, doznając urazu twarzoczaszki i kończyny dolnej prawej. Po wypadku, z winy ubezpieczonego, policja zatrzymała mu prawo jazdy na 4 lata, nie odebrał go z powodu utraty widzenia w prawym oku i nie jeździ samochodem.

W 2004r. przeszedł operację kręgosłupa lędźwiowego, w 2007r. operację kręgosłupa szyjnego.

Dowód: - wniosek rentowy – k. 1-2 akt rentowych, świadectwo pracy z SKR – k. 5 akt rentowych, świadectwa pracy ubezpieczonego – k. 7 -16 akt rentowych, przesłuchanie ubezpieczonego na rozprawie w dniu 15 lipca 2020r. – protokół elektroniczny rozprawy – od 00: 03:56 do 00:24:40.

Decyzją z dnia 12 czerwca 2003r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy – do dnia 31 października 2005r. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy była potem przyznawana ubezpieczonemu do dnia 31 października 2017 roku.

Dowód: - decyzje ZUS: - k. 39, 98-99, 116, 129, 149, 163, 209 akt rentowych, zawiadomienie o wstrzymaniu renty – k. 233 akt rentowych, wywiad zawodowy w opinii biegłego z zakresu medycyny pracy z dnia 18.03.2020r. – k. 219 akt, przesłuchanie ubezpieczonego na rozprawie w dniu 15 lipca 2020r. – protokół elektroniczny rozprawy – od 00: 03:56 do 00:24:40.

W dniu 11 września 2017 roku J. C. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Dowód: - wniosek rentowy – k. 236 akt rentowych.

Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 03.10.2017r. uznał, iż ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy do 31.10.2020r. Lekarz Orzecznik ustalił, iż u ubezpieczonego występuje od 2002r. ślepotą OP po wypadku komunikacyjnym, w 2004r. przeżył operację dyskopatii L-S a w 2007 dyskopatii szyjnej, nie widzi na OP, z zawodu kierowca, pracował w zawodzie. Lekarz orzecznik rozpoznał u ubezpieczonego pourazową ślepotę oka prawego, stan po operacji dyskopatii szyjnej i lędźwiowej.

Dowód: - orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS – k. 237 akt rentowych, opinia lekarska z dnia 03.10.2017r. – k. 11- 11v. akt dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej – t. V.

Na skutek zgłoszenia zarzutu wadliwości orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS przez Głównego Lekarza Orzecznika, Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 24.10.2017r. uznała, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Komisja postawiła takie samo rozpoznanie, co Lekarz Orzecznik ZUS uznając, iż obecny stopień naruszenia sprawności organizmu badanego nie uzasadnia orzeczenia dalszej długotrwałej niezdolności do pracy na ogólnym rynku pracy.

Dowód: - zarzut wadliwości – k. 12 akt dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej t. V, orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS – k. 240 akt rentowych, opinia lekarska z dnia 24.10.2017r. – k. 13, 13v. akt dokumentacji orzeczniczo – lekarskiej t. V.

Decyzją z dnia 28 października 2017r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z uwagi na stanowisko Komisji Lekarskiej ZUS.

Dowód: - decyzja ZUS - k. 241 akt rentowych.

Mechanik maszyn budowlanych musi mieć uprawnienia do pracy na wysokości oraz kwalifikacje konserwatora maszyn budowlanych, musi obsługiwać maszyny w ruchu. Ubezpieczony nie pracował jako mechanik maszyn budowlanych, naprawiał maszyny rolnicze przez krótki okres czasu, nie pracował też jako kierowca taksówki osobowej.

W okresie pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy ubezpieczony nigdzie nie pracował, z wyjątkiem okresu od 01.07.2010r. do 1.01.2011r., w którym pracował na umowę zlecenia na parking, wpuszczając i wypuszczając samochody. Pracował 4 godziny dziennie u osoby prywatnej, nie był to zakład pracy chronionej.

Dowód: - przesłuchanie ubezpieczonego na rozprawie w dniu 15 lipca 2020r. – protokół elektroniczny rozprawy – od 00:03:56 do 00:24:40.

J. C. nie jeździ w ogóle samochodem, obecnie opiekuje się chorą matką po zawale i utrzymuje się z jej emerytury. W stanie jego oka prawego nic się nie zmieniło, nadal ubezpieczony nie widzi prawym okiem, lecz się u okulisty, by zachować widzenie lewym okiem. Do biegłego z medycyny pracy z W. ubezpieczony nie przedkładał żadnej nowej dokumentacji.

Dowód: - przesłuchanie ubezpieczonego na rozprawie w dniu 15 lipca 2020r. – protokół elektroniczny rozprawy – od 00:03:56 do 00:24:40.

W opinii z dnia 13.04.2018r. biegła lekarz okulista, po zebraniu wywiadu, po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną i po badaniu okulistycznym rozpoznała u ubezpieczonego:

- pourazową ślepotę oka prawego;
- zaćmę dojrzałą podwichniętą oka prawego,
- pourazowe uszkodzenie zwieracza źrenicy,
- nadwzroczność z niezbornością oka lewego

Biegła stwierdziła w opinii, iż wskutek wypadku z 2002r. ubezpieczony całkowicie i trwale utracił widzenie w oku prawym i stał się jednooczny. Nie ma możliwości przywrócenia widzenia okiem prawym wskutek leczenia. **Ubezpieczony utracił w stopniu znacznym zdolność do wykonywania pracy zgodnej z kwalifikacjami w charakterze mechanika – kierowcy zawodowego i jest nadal od 1 listopada 2017r. częściowo niezdolny do pracy na stałe.** Biegła uznała, iż w stanie zdrowia ubezpieczonego nie nastąpiła poprawa od badania przez Komisję Lekarską w 2014r. i podzieliła stanowisko lekarza Orzecznika ZUS z dnia 03.10.2017r. **z zastrzeżeniem, że częściowa niezdolność do pracy powinna być orzeczona na stałe**, gdyż ubezpieczony nie rokuje poprawy stanu oka prawego. Z opinii wynika, iż organ rentowy przy wydawaniu orzeczenia dysponował tymi samymi dowodami leczenia, co biegła przy wydawaniu opinii.

Dowód: - opinia biegłej okulisty z dnia 13.04.2018r. – k. 66- 66v. akt.

Organ rentowy w piśmie z dnia 21.05.2018r. nie podzielił wniosków w opinii biegłej okulisty z 13.04.2018r. Wskazał, iż Przewodnicząca Komisji Lekarskich ZUS zwróciła uwagę, że wnioskodawca, choć jednooczny, to jednak jest osobą zaadaptowaną do jednooczności, z prawidłową ostrością wzroku oka lewego i prawidłową funkcją tego oka, zgodnie zaś z zasadami orzecznictwa lekarskiego osoba jednooczna, przy prawidłowym widzeniu jednego oka jest w stanie wykonywać większość istniejących prac zawodowych. Zdaniem ZUS ubezpieczony jest z zawodu mechanikiem maszyn budowlanych i może wykonywać swój wyuczony zawód, może mieć prawo jazdy kategorii B i wykonywać pracę jako kierowca.

ZUS wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego lekarza sądowego okulisty na okoliczności jak w postanowieniu z 15.02.2017r., ewentualnie o zobowiązanie biegłej – autora opinii z dnia 13.04.2018r. do ustosunkowania się do zarzutów Przewodniczącej Komisji Lekarskich ZUS.

/ vide: - pismo ZUS – k. 75 akt/.

Postanowieniem z dnia 23 maja 2018r. Sąd dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłej okulisty celem ustosunkowania się biegłej do zarzutów organu rentowego zawartych w piśmie z dnia 21 maja 2018r.

W opinii uzupełniającej z dnia 23.06.2018r. biegła okulista wskazała, iż zapoznała się z pismem organu rentowego z dnia 21.05.2018r. oraz podkreśliła, że ubezpieczony wskutek wypadku utracił całkowicie i trwale widzenie w oku prawym. Funkcja wzrokowa oka lewego jest prawidłowa i odwołujący jest zaadaptowany do jednoocznosci, jednoocznosc jednak stanowi przeciwwskazanie do wykonywania pracy przy maszynach w ruchu, w tym w charakterze mechanika maszyn budowlanych oraz wykonywania pracy kierowcy w ramach kategorii C. Ubezpieczony pracował jako kierowca ciężarówek i do tego rodzaju pracy jest niezdolny. Biegła podtrzymała wydaną opinię.

Dowód: - opinia uzupełniająca biegłego okulisty – k. 92 akt.

W piśmie procesowym z dnia 27.07.2018r. pełnomocnik organu rentowego podał, iż Przewodnicząca Komisji Lekarskich ZUS nie podziela opinii uzupełniającej biegłego okulisty z dnia 23.06.2018r., podtrzymuje swoje stanowisko i wskazuje, że ubezpieczony może mieć prawo jazdy kategorii B i może pracować jako kierowca samochodu do 3,5 tony lub kierowca taksówki. ZUS wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego lekarza sądowego okulisty lub o oddalenie odwołania.

/vide:- pismo ZUS – k. 103 akt/.

Sąd postanowieniem w dniu 09.08.2019r. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z medycyny pracy w drodze pomocy prawnej przez Sąd Okręgowy w Gdańsku na okoliczność, czy ubezpieczony jest częściowo czy całkowicie niezdolny do pracy od dnia 01.11.2017r.

Biegły sądowy B. J. (1) z zakresu medycyny pracy w opinii z dnia 20.03.2019r, po zebraniu wywiadu i zbadaniu dokumentacji medycznej i ubezpieczonego rozpoznał u ubezpieczonego:

1. Stan po przebytych wypadkach komunikacyjnych z urazem wielonarządowym: wstrząśnienia mózgu, złamania kości twarzoczaszki (żuchwy, oczodołów, k. jarzmowych, nosa) oraz kostki stawu skokowego podudzia prawego, uraz gałki ocznej prawej, leczone operacyjnie i zachowawczo, wygojone.
2. Pourazową zaćmę dojrzałą oka prawego z podwichnięciem soczewki – ślepotą – praktyczną jednoocznosc, nadwzrocznosc oka lewego, skorygowana szklami.
3. Zmiany zwyrodnieniowe –dyskopatyczne kręgosłupa, przebytą diskoidektomię lędźwiową w 2004r. i szyjną w 2007r. bez istotnego deficytu neurologicznego ani ruchowego.

Biegły stwierdził, iż powyższe zmiany chorobowe wymienione w rozpoznaniu nie czynią ubezpieczonego osobą częściowo ani całkowicie niezdolną do pracy. Istotą sporu jest ocena narządu wzroku. Biegły podzielił stanowisko biegłego okulisty, iż uszkodzenie OP jest trwałe i nie rokuje poprawy. Biegły wskazał, że:

- ubezpieczony utracił zdolność do zawodowego prowadzenia pojazdów ciężkich, pojazdów z przyczepami, autobusów, tramwajów, maszyn drogowych, dźwigów, obsługi maszyn w ruchu ciągłym, pracy na wysokości pow. 3 m.;
- z uwagi na ostrość widzenia drugiego oka 0,8 z dobrą korekcją szklami, bez zaburzenia pola widzenia w OL możliwe jest prowadzenie samochodu osobowego do użytku własnego lub służbowego;
- od urazu oka upłynęło 17 lat i mimo że jest to jednoocznosc, u ubezpieczonego dokonala się adaptacja do w/w stanu z wytworzeniem wtórnej koordynacji wzrokowo – ruchowej;
- możliwość dokonywania napraw czy konserwacji sprzętu i maszyn w ramach uprawnień mechanika maszyn budowlanych nie jest równoznaczna z obsługą maszyn w ruchu ciągłym.

Biegły uznał, iż ubezpieczony zachował zdolność do pracy jako mechanik – konserwator maszyn oraz kierowca samochodu osobowego, utracił zdolność do pracy jako kierowca pojazdów ciężkich.

Biegły ocenił, że ZUS zamiast utrzymywać u ubezpieczonego orzeczenia o niezdolności do pracy przez 17 lat, winien wcześniej skierować ubezpieczonego na przekwalifikowanie zawodowe. Biegły podzielił stanowisko Komisji Lekarskiej ZUS i stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Wskazał, że do rozważenia jest renta szkoleniowa 1 roczna na przekwalifikowanie zawodowe.

Dowód: opinia biegłego z zakresu medycyny pracy z dnia 20.03.2019r. – k.125- 128 akt.

Ubezpieczony w piśmie z dnia 8.04.2019r. wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego z zakresu medycyny pracy z dnia 20.03.2019r. wskazując, że z jego wadą wzroku możliwe jest prowadzenie pojazdu na własny użytek, jednakże wada ta dyskwalifikuje go jako kierowcę, który służbowo mógłby prowadzić taki pojazd, gdyż taki kierowca powoduje większe ryzyko na drodze, niż kierowca bez wady wzroku. Ubezpieczony nie podzielił też opinii, iż naprawa i konserwacja maszyn nie musi oznaczać obsługi maszyn w ruchu ciągłym. Pracodawca bowiem zatrudniając pracownika na takim stanowisku chce mieć pewność, że będzie mógł korzystać z jego usług w każdej sytuacji, niezależnie od okoliczności, czy maszyna znajduje się w ruchu ciągłym czy też nie. Ubezpieczony zarzucił też, że biegły nie był upoważniony do oceny postępowania ZUS, co wskazuje na to, iż biegły nie był osobą bezstronną, a opinia biegłego jest wadliwa. Biegły nie ustosunkował się też do wcześniejszych opinii, na mocy których ubezpieczony był uznawany za niezdolnego do pracy i nie wskazał uchybień tych orzeczeń. Nie wskazał więc żadnych okoliczności, które przemawiałyby za uznaniem ubezpieczonego za zdolnego do pracy.

/vide: - pismo ubezpieczonego – k. 139 – 140 akt/.

W piśmie z dnia 15.04.2019r. J. C. wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych: z zakresu medycyny pracy, okulisty i neurologa.

/vide: - pismo ubezpieczonego – k. 152 akt/.

Biegli sądowi lekarze: internista, neurolog i ortopeda, po zbadaniu ubezpieczonego, zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, sądową i orzecznictwem w opinii z dnia 03.06.2019r. rozpoznali u ubezpieczonego:

1. Chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa szyjnego z wielopoziomową dyskopatią leczoną operacyjnie na poziomie C5/C6 z zespołem bólowym w wywiadzie.
2. Dyskopatię lędźwiową L5/S1 leczoną operacyjnie z zespołem bólowym w wywiadzie.
3. Chorobę Duputriena obu rąk.
4. Stan po usunięciu torbieli galaretowatej prawego nadgarstka.

Biegli uznali, iż ubezpieczony nie jest częściowo lub całkowicie niezdolny do pracy od 01.11.2017r. zgodnie z poziomem kwalifikacji. Biegli nie stwierdzili u ubezpieczonego schorzeń, które czyniłyby go długotrwale niezdolnym do pracy. Brak objawów zespołu bólowego kręgosłupa i brak objawów neurologicznych świadczą o dobrej wydolności kręgosłupa i poprawie stanu zdrowia. Biegli uznali, iż ocena narządu wzroku została dokonana przez biegłego okulistę.

Dowód: - opinia zespołu biegłych: internisty, neurologa i ortopedy – k. 165, 165v. akt, protokół badań sądowo – lekarskich – k. 164, 164v. akt.

Ubezpieczony w piśmie z dnia 8.07.2019r. nie zgodził się z wnioskami opinii zespołu biegłych, wskazując, iż opinia jest wadliwa, gdyż biegli nie skupili się na ocenie narządu wzroku, a co do oceny stanu kręgosłupa biegli nie wzięli pod uwagę, iż rozważana jest operacja kręgosłupa, nie odnieśli się do wyników jego badań.

/vide: - pismo ubezpieczonego – k. 180.181 akt/.

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2019r. Sąd dopuścił dowód z opinii innego biegłego sądowego z medycyny pracy na okoliczności związane z niezdolnością do pracy ubezpieczonego w drodze pomocy prawnej przez Sąd Okręgowy w Warszawie.

Biegła z zakresu medycyny pracy B. J. (2) w opinii z dnia 18.03.2020r. po zebraniu wywiadu zawodowego, zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, aktami sprawy, opinią ZUS, opiniami biegłych sądowych i po przeprowadzeniu badania przedmiotowego uznała, iż ubezpieczony jest nadal po dniu 30 października 2017r. nieprzerwanie częściowo niezdolny do pracy. Częściowa niezdolność do pracy ubezpieczonego jest trwała.

Uzasadniając swoje stanowisko biegła wskazała między innymi na art. 39j ust. 1 i art. 39 m ustawy o transporcie drogowym, gdzie w części dotyczącej ostrości wzroku zapisano warunki, jakie muszą być spełnione, aby ubezpieczony mógł wykonywać pracę na stanowisku kierowcy:

1. Obuoczna ostrość wzroku nie mniej niż 0,8 po korekcji, oka lepiej widzącego nie mniej niż 0,8 i oka gorzej widzącego nie mniej niż 0,1 po korekcji.
 2. W przypadku stwierdzenia znacznej i nagłej utraty możliwości widzenia na jedno oko można orzec brak przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami pod następującymi warunkami:
 - 1) od powstania znacznej utraty możliwości widzenia na jedno oko upłynęło 6 miesięcy;
 - 2) przedstawienia opinii lekarza okulisty potwierdzającego adaptację.
 3. w przypadku stwierdzenia diplopii orzeka się istnienie przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami.
- Biegła okulista nie stwierdziła adaptacji pomimo upływu 6 miesięcy od zdarzenia w rozumieniu tych przepisów, wręcz przeciwnie uznała, iż odwołujący jest zaadaptowany do jednooczości, jednooczość jednak stanowi przeciwwskazanie do wykonywania pracy przy maszynach w ruchu, w tym, w charakterze mechanika maszyn budowlanych oraz wykonywania pracy kierowcy w ramach kategorii C.
4. Rodzaj korekcji bez ograniczeń: okularowa, soczewkami kontaktowymi, wewnątrzgałkowymi, pod warunkiem dobrej tolerancji i adaptacji do korekcji. Dopuszczalna wielkość korekcji w granicach: -⁺ 8,0D.
 5. Prawidłowe rozpoznawanie barwy: czerwonej, zielonej, żółtej.
 6. Obuoczne pole widzenia powinno wynosić co najmniej 160°, a jego zakres powinien wynosić co najmniej 70° na lewo i na prawo oraz 30° w górę i w dół; w obrębie kąta 30° od punktu fiksacji nie powinny występować żadne ubytki pola widzenia. (Ubezpieczony nie spełnia kryterium).
 7. Widzenie zmierzchowe i wrażliwość na olśnienie, wrażliwość na kontrast (nie badano u ubezpieczonego).

Zdaniem biegłej u ubezpieczonego dysfunkcja aparatu wzroku spowodowana wypadkiem powoduje niezdolność do pracy jako kierowcy kategorii B,C,C1, D.D1,C+E, C1+E, D+E, D1+E. **Ubezpieczony nie może być kierowcą taksówki kat. B i przewozić podróźnych.** Powyższe przepisy stanowią bezwzględne przeciwwskazanie do pracy na stanowisku kierowcy, bowiem nie mogą zostać spełnione bezpieczne warunki pracy, aby ubezpieczony mógł wykonywać pracę kierowcy.

Biegła przeprowadziła analizę pracy mechanika maszyn budowlanych, wskazując, że do obowiązków mechanika maszyn budowlanych należy:

- przeprowadzanie okresowego przeglądu maszyn oraz urządzeń budowlanych,

- naprawa maszyn budowlanych.

Praca charakteryzuje się wysoką lub niską temperaturą, wiąże się z posiadaniem pełnej sprawności psychoruchowej, należy do pracy ciężkiej lub średnio ciężkiej, wymaga sprawności narządu wzroku, słuchu i ruchu.

Mając na uwadze schorzenia ubezpieczonego, nie może on wykonywać prac ciężkich, średnio – ciężkich, pracy w wymuszonej pozycji ciała, prac związanych z ruchami monotypowymi, prac w mikroklimacie wilgotnym, prac wymagających podnoszenia i przenoszenia przedmiotów. Przeciwwskazana jest praca na wysokości, przy maszynach bez osłon, zautomatyzowanych, przeciwwskazana jest praca przy obsłudze urządzeń tnących, przy obsłudze podnośników ramp i wind.

Biegła w swojej opinii zgodziła się z opinią biegłego okulisty, nie zgodziła się z opinią Komisji Lekarskiej ZUS i z opinią biegłego z medycyny pracy z dnia 20.03.2019r. Biegła wskazała, iż ubezpieczony jest mechanikiem maszyn budowlanych, a nie mechanikiem konserwatorem maszyn, jak przedstawia to biegły z medycyny pracy. Brak jest możliwości przywrócenia widzenia okiem prawym wskutek leczenia, nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia. Poza tym dołączyły się dodatkowe schorzenia wskazane w opinii, wymagające leczenia neurologicznego, rehabilitacyjnego i psychiatrycznego. **Biegła uznała, iż ubezpieczony po zaadaptowaniu się do jednoocznosci nie może pracować jako mechanik maszyn budowlanych i nie może pracować jako kierowca zawodowy.** Mechanik tak dużych maszyn budowlanych posługuje się maszynami w ruchu. Dodatkowo maszynami w ruchu mogą być urządzenia wyposażone w specjalny mechanizm napędowy, składający się ze sprężonych części, jak i z kilku elementów, z których co najmniej jeden będzie miał charakter ruchomy. Jest też coraz więcej maszyn, które są wyposażone w mechanizmy napędowe. **Ubezpieczony nie może też pracować jako kierowca taksówki. W przypadku kierowców zawodowych kat. B: instruktorów, egzaminatorów, kierowców pojazdów uprzywilejowanych oraz kierowców taxi widzenie obuoczne powinno być prawidłowe i to wynika z przepisów prawnych.** Ubezpieczony może prowadzić pojazd służbowy kat. B do 3,5 tony w ramach obowiązków służbowych po otrzymaniu orzeczenia lekarskiego, w tym konsultacji psychologicznej.

Według biegłej podstawą uznania zdolności do pracy ubezpieczonego były te same dowody, którymi dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym (dokumentacja orzecznicza – lekarska w aktach ZUS). Zdaniem biegłej brak jest udokumentowanych danych dotyczących poprawy stanu zdrowia ubezpieczonego.

Dowód: - opinia biegłego z zakresu medycyny pracy z dnia 18.03.2020r. – k. 217 – 232 akt.

Organ rentowy w piśmie z dnia 19.06.2020r. nie zgodził się z powyższą opinią, wskazując, że jest ona niezgodna z opinią Komisji Lekarskiej ZUS, opinią biegłego z medycyny pracy z dnia 20.03.2019r. i z opinią biegłych sądowych: internisty, neurologa i ortopedy z dnia 3.06.2019r. Zgodnie z opinią lekarza medycyny pracy ubezpieczony może pracować jako mechanik – konserwator maszyn oraz jako kierowca samochodu osobowego. ZUS wniósł o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron oraz dowodu z kolejnej opinii specjalisty medycyny pracy celem wydania opinii rozstrzygającej.

/vide: - pismo ZUS – k. 252 akt/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów, w tym dokumentacji medycznej, których autentyczności nie podważała żadna ze stron, a także w oparciu o opinie biegłych lekarzy: opinię biegłej okulisty z dnia 13.04.2018r., opinię uzupełniającą biegłej okulisty z dnia 23.06.2018r., opinię biegłej z medycyny pracy B. J. (2) z dnia 18.03.2020r., opinię zespołu biegłych: internisty, neurologa i ortopedy z dnia 03.06.2019r. oraz w oparciu o przesłuchanie ubezpieczonego w charakterze strony.

Ustalenia w zakresie rzeczywistego stanu zdrowia ubezpieczonego, w przełożeniu na jego zdolności zarobkowe, zostały ustalone na podstawie opinii biegłych lekarzy sądowych o podanych powyżej specjalnościach.

Sąd uznał opinię podstawową i uzupełniającą biegłej okulisty za przekonujące i miarodajne w niniejszej sprawie. Biegła jest doświadczonym specjalistą w swojej dziedzinie. Sporządziła opinie po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, zebraniu wywiadu i po badaniu ubezpieczonego. Wnioski opinii zostały rzeczowo i logicznie uzasadnione. Opinie odpowiadają na wszystkie pytania Sądu postawione w tezach dowodowych, a wnioski opinii są fachowo, logicznie i wyczerpująco uzasadnione. Opinia uzupełniająca z dnia 23.06.2018r. ustosunkowuje się do wszystkich zarzutów podniesionych przez organ rentowy w piśmie z dnia 21 maja 2018r. i wyjaśnia wątpliwości organu rentowego. Biegła okulista, posiadająca niekwestionowaną wiedzę medyczną oceniła stan wzroku ubezpieczonego i uznała, iż ubezpieczony jest co prawda zaadaptowany do jednoocznosci, lecz jednoocznosc stanowi przeciwwskazanie do wykonywania pracy w charakterze mechanika maszyn budowlanych i w charakterze kierowcy w ramach kategorii C. Mimo takiej oceny organ rentowy stał na stanowisku, że ubezpieczony może mieć prawo jazdy kategorii B i może pracować jako kierowca samochodu do 3,5 tony lub kierowca taksówki (pismo ZUS z 27.07.2018r. – k. 103 akt).

Teza ta, przy jednoocznosci ubezpieczonego, wymagała weryfikacji, jednakże nie przy pomocy kolejnej opinii biegłego okulisty, jak wnosil ZUS, lecz w oparciu o opinie biegłego z zakresu medycyny pracy.

W niniejszej sprawie opinie wydało dwóch biegłych lekarzy z zakresu medycyny pracy: biegły B. J. (1) (opinia z dnia 20.03.2019r.) i biegła B. J. (2) (opinia z dnia 18.03.2020r.)

Sąd uznał opinie biegłej medycyny pracy B. J. (2) za szczególnie przekonującą. Została bowiem ona sporządzona przez osobę, której nie można odmówić umiejętności i kwalifikacji niezbędnych do jej wydania, zgodnie z tezami dowodowymi zawartymi w postanowieniu dopuszczającym ten dowód. Przy czym taką ocenę kwalifikacji i umiejętności tego biegłego wspiera sama treść opinii. Biegła przeprowadziła bardzo szczegółowy wywiad lekarski z ubezpieczonym i wnikliwe badanie przedmiotowe ubezpieczonego, czemu dała wyraz w swojej opinii. Biegła dokonała też oceny stanowiskowej warunków pracy oraz zakresu czynności na stanowisku mechanika maszyn budowlanych i na stanowisku kierowcy nie tylko przy posiadaniu prawa jazdy kat. C, lecz i pozostałych kategorii, w tym kategorii B. Biegła wskazała też warunki, z podaniem podstawy prawnej, które muszą być spełnione przy wykonywaniu pracy na stanowisku kierowcy. Trzeba też zwrócić uwagę na dokładne ujęcie omawianych przez biegłego zagadnień, z podaniem szerokiego uzasadnienia faktycznego oraz prawnego w postaci przytoczonych przepisów prawnych. Biegła wyczerpująco uzasadniła swoje stanowisko zarówno przy odpowiedziach na kolejne pytania Sądu, jak też przy wnioskach końcowych. Biegła wyjaśniła w sposób transparentny i przekonujący, na czym polega praca i obowiązki mechanika maszyn budowlanych i dlaczego ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy w charakterze mechanika maszyn budowlanych. Biegła wskazała też przepisy oraz przyczyny, które stoją na przeszkodzie, aby ubezpieczonego uznać za zdolnego do pracy w charakterze kierowcy zawodowego kategorii B,C,C1, D.D1,C+E, C1+E, D +E, D1+E. Biegła sprzeciwiła się też kategorycznie koncepcji ZUS, w której ubezpieczony może być kierowcą taksówki kat. B i przewozić podróznymi. Zdaniem biegłej nie byłoby, przy dysfunkcji wzroku ubezpieczonego, spełnione bezpieczne warunki pracy kierowcy. Biegła odniosła swoje wnioski do poziomu i wykształcenia ubezpieczonego, rodzaju i charakteru wykonywanej pracy przez ubezpieczonego oraz stopnia naruszenia sprawności organizmu ubezpieczonego.

Generalnie biegła wyprowadziła wniosek, iż ubezpieczony nie może pracować na stanowisku mechanika maszyn budowlanych, ani też jako kierowca kategorii B,C,C1,D,D1,C+E,C1+E, D+E,D1+E, czyli nie może pracować jako kierowca samochodów ciężarowych, ani nie może być kierowcą taksówki kat. B i przewozić podróznymi, bowiem w świetle przedstawionych przez biegłą przepisów wada wzroku ubezpieczonego stanowi przeciwwskazanie do takiej pracy z uwagi na nie spełnienie bezpiecznych warunków pracy. Ocena ta doprowadziła biegłą do wniosku końcowego, iż J. C. jest po 30 października 2017 roku nadal, nieprzerwanie, trwale, częściowo niezdolny do pracy.

Dokonana analiza przez biegłą B. J. (2) jest transparentna, czytelna i logiczna, a wnioski przekonujące. Opinia biegłej jest szeroko uzasadniona, odpowiada na wszystkie pytania Sądu postawione w tezie dowodowej, jak też ustosunkowuje

się do zastrzeżeń organu rentowego wskazanych w pismach procesowych ZUS. Biegła podzieliła opinię biegłego lekarza okulisty i wnioski w niej zawarte, uzasadniając to zgodnością z obowiązującym prawem. Biegła nie podzieliła wniosków opinii biegłego z zakresu medycyny pracy z dnia 20 marca 2019r. i doszła do wniosków odmiennych, wskazując przy tym, że ubezpieczony jest mechanikiem maszyn budowlanych, a nie mechanikiem konserwatorem maszyn, jak przedstawia to biegły z medycyny pracy.

Sąd w całości podzielił wnioski wynikające z opinii biegłej z zakresu medycyny pracy B. J. (2) , poparte opinią podstawową i uzupełniającą biegłej okulisty.

Sąd uznał, iż nie może oprzeć swojego rozstrzygnięcia na wnioskach opinii biegłego B. J. (1) z dnia 20 marca 2019r., przy czym Sąd nie widzi konieczności dopuszczania dowodu z kolejnej opinii biegłego z zakresu medycyny pracy.

Należy pamiętać, iż do oceny stopnia zaawansowania chorób, ich wpływu na stan czynnościowy organizmu uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii biegłych (por. wyr. SA w Gdańsku z dnia 14 grudnia 2009 r., III AUa 796/09). Sąd dysponując opinią lekarza okulisty i lekarza z zakresu medycyny pracy B. J. (2) nie miał wątpliwości co do faktycznego stanu zdrowia ubezpieczonego. Sąd oparł się na wiedzy medycznej powyższych biegłych, zgodnie z przyjętym stanowiskiem w orzecznictwie sądowym (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2012r., I UK 235/11, OSNP 2012 nr 5-6, poz. 77, z 14 maja 2009r. II UK 211/08. LEX nr 509035).

Dodać jedynie można, iż od uznania Sądu zależy konieczność przedstawienia dodatkowej opinii przez tego samego lub innego biegłego (por. wyrok SN z dnia 10 lutego 2002 r., II UKN 399/99, OSNAPiUS 2001, nr 15, poz. 497). W szczególności przyjmuje się, że jeżeli rzeczywiście występuje rozbieżność, niezupełność lub niejasność opinii, ***a materiał dowodowy nie daje podstawy do oparcia się wyłącznie na opinii jednego biegłego***, Sąd powinien przez łączne zbadanie stanowiska biegłych wyjaśnić zachodzące w ich opiniach sprzeczności bądź też zażądać dodatkowej opinii innych biegłych (por. orzeczenie SN z dnia 18 czerwca 1952 r., C 1108/51, NP 1953, nr 10, s. 93; postanowienie SN z dnia 29 czerwca 1973 r., I CR 271/73, LEX nr 7277; wyrok SN z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404; uzasadnienie wyroku SN z dnia 30 listopada 1999 r., II UKN 220/99, OSNP 2001, nr 6, poz. 204; uzasadnienie wyroku SN z dnia 10 lutego 2000 r., II UKN 399/99, OSNP 2001, nr 15, poz.497; uzasadnienie wyroku SN z dnia 8 lutego 2002 r., II UKN 112/01, OSNP 2003, nr 23, poz. 580).

Odnosząc powyższe uwagi do niniejszej sprawy uznać należy, iż materiał dowodowy dał podstawę do oparcia się na opinii lekarza medycyny pracy B. J. (2), gdyż jej opinia jest wiarygodna, z przyczyn przedstawionych powyżej. Nie można tego powiedzieć o opinii lekarza medycyny pracy B. J. (1). Sąd uznał, iż opinia tego biegłego nie może być miarodajna w niniejszej sprawie. Opinia ta jest arbitralna w swoich wnioskach końcowych, chaotyczna, nie poparta żadnym uzasadnieniem. Opinia opiera się na przekonaniu biegłego, a postawione wnioski, wobec braku ich uzasadnienia, nie pozwalają na ich weryfikację, co sprawia, że nie są one przekonujące i przegrywają w ocenie z wnioskami drugiego biegłego z zakresu medycyny pracy. Poza tym opinia ta zawiera błędy merytoryczne, co ją także dyskwalifikuje. Opinia stwierdza, że ubezpieczony zachował zdolność do pracy jako mechanik – konserwator maszyn, a ubezpieczony nie pracował na takim stanowisku, czego nawet ZUS nie kwestionuje. Nie są to też kwalifikacje wyuczone ubezpieczonego, który posiada wykształcenie zawodowe mechanika maszyn budowlanych, na co słusznie wskazała biegła w swojej opinii z dnia 18.03.2020r. Opinia z 20.03.2019r. nie uzasadnia, dlaczego biegły uważa, że ubezpieczony zachował zdolność do pracy jako kierowca samochodu osobowego, nie analizuje warunków pracy na tym stanowisku ani przepisów prawa warunkujących pracę kierowcy.

Opinia biegłego B. J. (1) jest też na granicy obiektywności. Biegły nie powinien oceniać postępowania organu rentowego przez 17 lat w sposób wskazany w opinii. Ocena wykracza poza tezę dowodową i nie zawiera żadnego uzasadnienia ani odniesienia się do poprzednich orzeczeń Komisji Lekarskiej ZUS i decyzji ZUS przyznających ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, które są prawomocne. Ocena ta jest niczym nie uprawniona.

Wszystkie powyższe okoliczności powodują dyskwalifikację tej opinii przy ustalaniu niezdolności do pracy ubezpieczonego i brak konieczności konfrontacji obu opinii biegłych z zakresu medycyny pracy poprzez przeprowadzenie dowodu z kolejnej, trzeciej opinii.

W tym stanie rzeczy Sąd na rozprawie w dniu 15 lipca 2020r. na podstawie art. 235² § 1 pkt. 5 k.p.c pominął wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, uznając, iż wniosek ten jest w świetle zebranego materiału dowodowego zbędny i niepotrzebnie przedłuży i tak długie postępowanie sądowe w niniejszej sprawie.

Sąd uznał opinię zespołu biegłych: internisty, neurologa i ortopedy z dnia 03.06.2019r. za wiarygodną w zakresie schorzeń neurologicznych i ortopedycznych. Opinia ta została sporządzona w oparciu o dokumentację medyczną i badanie ubezpieczonego. W zakresie oceny narządu wzroku opinia odwołuje się do opinii biegłego okulisty, nie kwestionując tej opinii. Sąd miał na uwadze, iż głównym przedmiotem oceny w niniejszej sprawie jest narząd wzroku ubezpieczonego, który utracił trwale i całkowicie widzenie w oku prawym i stał się jednooczny, co skutkuje oceną, iż od dnia wstrzymania świadczenia rentowego jest nadal trwale częściowo niezdolny do pracy.

Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego w całości. Zeznawał on szczerze, a jego zeznania pokryły się z wywiadem biegłego z zakresu medycyny pracy B. J. (2) w opinii z dnia 18.03.2020r. oraz z dokumentacją zgromadzoną w aktach rentowych.

Odwołanie ubezpieczonego okazało się zasadne w sposób skutkujący zmianą zaskarżonej decyzji ZUS.

Przesłanki warunkujące nabycie prawa do renty określone zostały w przepisach art. 57 - 58 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. w Dz. U. z 2020 r. poz. 53 – zwanej dalej „ustawą”). Zgodnie z treścią przepisu art. 57 ust. 1 ustawy renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu w przypadku, gdy spełnione są łącznie trzy poniższe przesłanki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w czasie okresów składkowych lub nieskładkowych wymienionych w tym przepisie, ale nie później niż w ciągu 18 miesięcy od dnia ich ustania.

Definicję ustawowej niezdolności do pracy zawiera przepis art. 12 ust. 1, zgodnie z którym niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (art. 12 ust. 2 ustawy), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy).

Jak słusznie wyjaśniono w doktrynie i judykaturze, osoba częściowo niezdolna do pracy nie traci całkowicie możliwości wykonywania jakiegokolwiek pracy, a jedynie możliwość dalszego wykonywania dotychczasowej pracy. Taka osoba jest więc w stanie w dalszym ciągu wykonywać zatrudnienie niżej kwalifikowane, o niższych zarobkach, a nawet pracę wymagającą dotychczasowych kwalifikacji, jednak przy jednoczesnym wyeliminowaniu szkodliwego wpływu określonych czynników zewnętrznych, np. na stanowisku specjalnie dostosowanym do możliwości takiego pracownika, bądź też w niższym wymiarze czasu pracy (zob. M. Bartnicki, B. Suchacki, Komentarza do art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, LEX 2014, teza 4.2; M. Gudowska, K. Ślezbak, Komentarz do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Legalis 2013, teza 57 – 59 do art. 12; por. także wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2012 r., I UK 308/11, LEX nr 1165284; z dnia 8 maja 2007 r., II UK 192/06, OSNAP 2008/11-12/173; z dnia 7 października 2003 r., II UK 79/03, OSNAP 2004/13/234; z dnia

20 sierpnia 2003 r., II UK 403/02, OSNAP 2004/12/2014). Można zatem być osobą częściowo niezdolną do pracy (w rozumieniu przepisów ustawy) i jednocześnie posiadać pewną zdolność do wykonywania prac różnego rodzaju lub w określonych warunkach.

Zgodnie z treścią art. 13 ustawy przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Ubezpieczony posiada wykształcenie zawodowe mechanika maszyn budowlanych, zaś głównie pracował jako kierowca samochodów ciężarowych. Z uwagi na utratę widzenia w oku prawym trzeba go postrzegać jako osobę częściowo niezdolną do pracy (w rozumieniu art. 12 ust. 1 i 3 ustawy).

Stosownie do art. 107 ustawy prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Mając powyższe na względzie, Sąd w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz art. 57, 58 i 59 ust. 1 pkt. 1 ustawy emerytalnej zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do stałej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia wstrzymania świadczenia, tj. od dnia 01 listopada 2017 roku (punkt I wyroku)

Sąd stwierdził jednocześnie odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej. Sąd orzekł o odpowiedzialności ZUS, bowiem w postępowaniu sądowym biegli dysponowali identycznym materiałem dowodowym, jak lekarze w postępowaniu administracyjnym (co przyznała biegła okulista, biegła z zakresu medycyny pracy B. J. (2), jak też ubezpieczony). Stąd należało uznać, że organ rentowy wydał decyzję w oparciu o błędne orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS. Ponosi on zatem odpowiedzialność za brak pozytywnego ustalenia ostatniej okoliczności warunkującej przyznanie ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Sędzia Danuta Domańska